

^{2o. Sicutque ratione validam non erunt.)} Si Spousalia voluntur de contentu, Congregatio censuit esse valida.

Præsupposita declaratione per constitutionem Pii V. super hoc decretum censuit Congregatio, utrius impedimentum iustitia publica honestatis ex sponsalibus per verba de presenti etiam nullius contractis, omnia contra Decretum Concilii Trident. cap. 1. hujus sefi.

Spousalia de presenti, ante statim etiam unius fecute carnali copula, non transeunt in Matrimonium.

3. Primum gradum.) Facultate hujus Decreti gaudent etiam illi, qui ante Concilium contraxerunt in secundo gradu, nam inter illos nulla affinitas præsupponitur.

In iustitia publica honestatis & affinitate ex fornicatione attendatur remotior gradus.

Ex sponsalibus contractis per haec verba, promisso te ducere in uxorem, si facta denuniationis non apparet, aliudq[ue] impedimentum, non oriut impedimentum publice honestatis.

Ex matrimonio contracto per verba de presenti etiam non consummato, oriut affinitas vel impedimentum iustitia publica honestatis etiæ fortius & maius vinculum, quam impedimentum iustitia publica honestatis ex sponsalibus de futuro.

Item Congregatio censuit, ex Matrimonio per verba de presenti, copula non legit, non est oritur affinitas, remanet tamen impedimentum hoc anterioris gradus. Declaratione Pii V. sub datum Kalend. Iulii 1568. & ita sicut Decretum per Congregationem 17. Aprilis 1568. & de ordine Sanctissimi: prater Cardinales interfuerant omnes Priores ordinum & tres Reverendissimi.

An ex Matrimonio contracto per verba de presenti non consummato oriut affinitas, vel impedimentum iustitia publica honestatis?

Congregatio respondit, non esse impedimentum affinitatis, sed impedimentum iustitia publica honestatis, & fortius & maius vinculum, quam impedimentum iustitia publica honestatis ex sponsalibus de futuro, & hoc Concilii Decretum non loquitur hoc impedimento, sed de illo tantum ex sponsalibus de futuro, ex quibus gradus illius impedimenti colligunt non intelligi ad primum gradum sedatos, sed tantum illos, qui contrahunt ex sponsalibus de futuro, ut per

bullam felicis recordat. Pii V. sub datum Rome.

REMISSIONES.

a. Vide Emman. tom. 1. summ. cap. 214. num. 4. in 2. edit. Veg. tom. 2. sum. cap. 24. num. 16. Petrus de Ledesma de Matrim. ques. 55. art. 4. dub. 1. & in summ. pt. de Matrim. cap. 15. concil. o. cum seqg. cap. 16. per totum. P. Henr. in summ. l. 12. cap. 10. §. 2. P. Rebello de Olibrig. iust. p. 2. l. 3. que. 14. & in lib. 4. in Appendix num. 97. cum seqg. P. Valer. Reginald. in præxi fori penit. lib. 31. cap. 18. num. 126. cum cap. 1. P. Egid. de Coniack de Sacram. & confess. tom. 2. disp. 32. num. 96. cum sequentia. P. Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 68. num. 10. cum seqg. novell. D. Guttier. tract. de Matrim. cap. 103. ¶ Vide etiam Acrel. in l. 7. lib. 20. lib. 8. nove recipiat. num. 15. 12. & 29. Salzedo at Bern. Diaz. in præx. canon. cap. 8. lit. B. Vincen. Grilenzon. conf. 10. num. 2. & 8.

b. Exstar super hunc sensu, peculiaris declaratio Pii V. in Motu proprio, qui incipit, Ad Romanum Specul. edito anno 1568. ibi. Auctoritate Apostol. tenore præfinitione declaramus, & dehinc Decretum Concilii huicmodi omnino intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro dantaxat, non autem in Matrimonio, sic (ut præfutur) contracto, sed in eo datur adhuc impedimentum omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictum Decretum Concl. introductum erat, refert Navar. in Matr. cap. 22. num. 57. P. Henr. d. cap. 10. §. 2. Valer. p. 2. disp. 10. que. 1. punitio p. Sanchez. lib. 7. disp. 19. num. 5. P. Rebello de Olibrig. iust. p. 2. lib. 4. in Append. num. 98. P. Valer. Reginald. d. lib. 31. num. 126. P. Egid. d. tom. 2. disp. 32. dub. 5. num. 70. concil. 3.

c. Sacra Cardinallia Congregatio censuit, ex Matrimonio per verba de presenti copula non legit, non est oritur affinitas, remanet tamen impedimentum hoc anterioris gradus, refert P. Rebello d. Append. n. 106. & Guttier d. cap. 103. num. 24.

d. Ubi autem valida fuerint.) Vide P. Rebello. d. que. 4. num. 1. P. Egid. d. disp. 32. num. 61. ubi resolvit ex sponsalibus, aut Matrimoniali metu aut errore personæ, aut deliberaç. aut a destituto sufficientiatione contradicit, idemque invalidis, nullam

Sessio XXV. Cap. III. de Reform. Matrim. 275

DECLARATIONES.

Dispositio hujus Decreti etiam retrotrahitur, prout fuga in precedentibus Decretis, cap. 2. & 7. de cognat. spiris. & affinitate publice honestatis dictum fuit, & ita etiam declaravit S. D. N. Gregor. XIII. devote hoc cap. intellegendum esse.

Propriæ affinitatem ex fornicatione.) Qui suplicatus est enim leviter le fornicatum fuisse, & carnalem habuisse commixtum cum muliere, cuius fororum postea duxit in uxorem, indige dispensatione, & filii, quos ex tali Matrimonio procreavit, illegitimi sunt.

Congregatio Concilii censuit, affinitatem supervenientem etiam per illicitum Anglorum eum supervenientem etiam per illicitum coitum dissolvere sponsalia, que fuerint contracta de futuro, & peracta postulat, vel per illos possit incautum ab Episcopo dispeñari, ut cum alio contrahatur.

2. Primo & secundo gradu.) In primo, & secundo gradu transversali dispensatur ex secundis ordinariis; in defendantibus, non nisi ex magna causa.

3. In ulterioribus vero.) Impedimentum istud, quod propter fornicationem contractum Matrimonium dirimit, habet etiam locum & comprehendit sponsalia, inducere eodem modo impedimentum, atque alia sponsalia.

Vide Annotations ad hoc Cepus in appendice sub discursu 5. & 27. Card. de Luce.

CAPUT IV.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur.

a. e. quædam cum suis sequ. 32. q. 7. & 8. & 9. & 10. gravissimis de canis adducta, impedimentum, quod 1. propriæ affinitatem ex fornicatione contractam inducit, & matrimonium postea factum dirimit; ad eos tantum, 2. qui in primo & secundo gradu conjunguntur, restringit; 3. in ulterioribus vero gradibus habent, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non derit.

Congregatio Concilii censuit, ad dignitudinem ex illicita copula provenientem reg. 1597. secundum decimam annos 1596. & 1597. stritum esse ad secundum gradum decret. Concilii cap. 4. Sess. 2. de Reform. Matrimoniis.

Congregatio Concilii censuit, ad dignitudinem, an subiicit impedimentum affinitatis provenientis ex fornicatione, arrendit, esse gradum secundum, & idemque quod quemadmodum inter eos, qui tertio gradu affinitatis ex fornicatione procedentis conjuguntur Matrimonio post Concl. 1596. quod hujusmodi impedimentum ad primum & secundum gradum restrinxit, sicut concurrit, ita etiam contraria potest.

inter eos, qui simul secundo & tertio gradibus, hujusmodi affinitatis ex fornicatione inducto conjuguntur & item cunctis omnibus denuntiatione non reddere Matrimonium nullum.

In Matrimonio contracto inter haereticum & Catholicum & e converso, qui essent aliquo grado cognationis vel affinitatis coniuncti, quavis pro iterum parte supplicaretur, qui ramen erit legitulo impedimento celefante Catholicis cum haeretico contrahere non potest, licet contractum valeat juxta gloriam communiter recepcionem in capite cum operari 28. qd. 3. t. millo modo videat dispensandam, ne hujusmodi extitibus Matrimonios feds Apostolica autoretur, quia post ipsas partes Ordinarii sunt, talia matrimonia inita & nulla declarare, & Catholicis matrimonio contrahendi legitimam cum Catholicis licentiam & favorem impetrare, invocato auxilio brachii secularis.

An ex clausula illa, ex quavis matrimonial dispensatione aperte solita, videlicet dummodo propter hoc mulier rapta non fuerit, possit Ordinarius denegare exceptionem Matrimonio, si rapta tamen a rapto separata non fuerit, & in loco iusto & libero confititura rapto habere in virum consentient, prout requirunt Decretum Concilii.

Gregoriano censuit dispensationem esse subrepitiam, ideo Episcopum debere executionem Matrimonio denegare.

An Ordinarius possit denegare executionem obstante dispensatione, donec rapto decetera Iudicis arbitrio ne ipsa rapta docevit, juxta decretum praedictum. Congregatio Concilii censuit Episcopum executionem legitimas dispensationes denegare posse, donec rapto effectualliter raptae denter doceverit iuxta presentem Decretum Concilii.

S. D. N. Gregor. XIII. ex sententia Congregationis dictis per hoc Decretum tubularum censeri impedimentum quoque funeris venientis affinitatis post contractum Matrimonium, quia si impedimentum dirimens sublatum est, quod maius est, ergo & istud quod solum impedit, ne is, per quem contracta est affinitas, sine peccato possit exigere debitum, quod minus est: præterea Concilium suffulit tertium & quartum.

REMISSIONES.

Vide Perez. lib. 8. Oratio. p. mibi 315.

Guttier. Canon. lib. 1. cap. 15. num. 11. & quafi. 23. Veg. tom. 1. sum. cap. 34. col. 32. Fr. Emmam. in sum. tom. 1. cap. 28. num. 4. in 2. edid. & quafi. Regular. tom. 1. qu. qd. 6. art. 1. P. Henr. in sum. lib. 12. cap. 10. qd. 12. Say. in Clav. regia. lib. 8. cap. 4. num. 6. P. Sanchez de Matr. lib. 7. disp. 67. n. 7. etiam sepp. Pet. de Ledesma de Matr. quafi. 55. art. 33. dub. fin. & in sum. p. 1. de Sacre. Matr. cap. 15. P. Egidi. de Conticke de Sacre. & conf. 1. 2. disp. 12. a. num. 4. P. Valer. Reginald. in præf. fori. panis. lib. 31. num. 147. plures ex antiquioribus refert Cened. ad Decret. coll. 19. num. 4. novilidem Guttier. trax. de Matr. cap. 99. * Vide etiam infra. de concub. p. 1. cap. 297. coll. 11. Veracruz appendice ad Specul. conjug. fol. 170. Salzedo ad Bern. Diaz grax. canon. cap. 24. lit. D.

* An affinitas iure naturæ sequatur ex fornicaria? Affirmant P. Rebello de Obleg. just. pars 2. lib. 3. quafi. 15. num. 9. P. Sanchez. lib. 7. disp. 75. num. 8. P. Egidi. d. disp. 32. n. 49.

* An affinitas ex matrimonio ora ut secessa per Concil. in presenti? Negant resolventes hodie etiam dirimere matrimonium ulque ad quartum gradum, sicut statuum era in cap. Non debet in Conf. & affini. Vivendo. in Candelab. auctor. nro de Sacram. p. 1. lib. de Matr. cap. 295. Nav. in Manual. cap. 22. num. 43. Philare. de officio Sacerdot. tom. 1. p. 2. lib. 25. cap. 12. verf. Confus. genitatis. Lara in lib. 1. qd. quis a liberis. in prim. num. 90. fidei liberis agnos. Emmam. Saa in sum. vobis. Matrimonio. tib. de impod. dir. 1. num. 13. Perez. lib. 5. col. 3. tit. 19. lib. 8. Ordin. Ilamas. p. 3. methodi casu. cap. 8. §. 19. Toledo. in sum. lib. 7. cap. 11. n. 4. Azeved. lib. 4. num. 9. tit. 21. lib. 8. note Recopile Barthol. Ledesma de Matr. dub. 4. concil. 1. Valent. p. 4. disp. 10. quafi. 50. panizo. 3. Fr. Emmam. tom. 1. sum. cap. 21. num. 4. in 2. edid. P. Henr. lib. 12. cap. 10. n. 1. lib. 12. Petri de Ledesma de Matr. quafi. 55. art. 6. paulo pof. princip. P. Rec. bell. d. 15. n. 6. D. Guttier. de tr. de Matr. cap. 99. n. 14.

* Ex fornicatione.) An ex omni copula illicita? Affirmant P. Sanchez. lib. 7. disp. 67. 2. P. Valer. Regn. d. lib. 31. num. 147. Pet. de Ledesma. d. cap. 1. concil. 6.

* In ulterioribus vero gradibus.) Ego.) Vide motum proprium Pn V. editum anno 1565. incip. Ad Romanum ibi. Declarans, & auctoritate Apostoli determinans, nullum hodie impedimentum remanere, quod minus in ulterioribus gradibus hujusmodi libres

Libere & licite matrimonium contrahiri possit, refert P. Sanc. lib. 7. disp. 67. num. 4. & novissime Di. Gutt. d. r. de Matr. cap. 69. n. 13. + An copula fornicaria habita cum confundicione alterius conjugis in 3. vel 4. gradu, impedita hodie debiti exactiōne a propria uxore vel viro? Negant Gutt. de Matr. cap. 99. num. 16. & Fr. Basilius de impediment. Matrimon. cap. 38. cap. 1. fol. mibi 564. col. 2.

Vide annotat. ad hoc caput in appendice sub dico. 27. Card. de Luca,

CAPUT V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat, qua ratione in illis dispensandum.

a. c. fin. §. 1. & 2. * **S**i quis intra (a) gradus pro. &c. c. habitos scienter matrimonio contrahere presumperit, separatur, & 2. & sp. dispensationis consequentia careat: idque in 30 multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. 3. & 4. Quod si ignoranter id fecerit, si quidem solemnitates requiras in contrahendo matrimonio negliget; tamen subiectari possit; non enim dignus est, qui Ecclesie benignitatem facile experiar, (b) cuius salubria precepta temere compit. 4. Si vero solemnitatem adhibet, impedimentum aliquod poeta subesse cognoscatur; cuius ille 5. probabiliter ignorantiam habuit; & tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit. 5. In contrahendis matrimonio, vel nulla omnino redditur dispensatio, vel raro: 7. & c. idque ex causa, & gratis concedatur. 8. & 9. In secundo gradu nunquam dispensatur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

DECLARATIONES.

1. **S**i quis intra. (c.) Intra gradus prohibitos, qui se cognoverint canalizari, siue iactu & conditione matrimonii, possit Lenc. Trid. cum Gall.

S 3 qui

ea volentes matrimonium contrahere, & petentes secum dispensari in aliquo impedimento & tacentes se canalizari cognovisti, si obtineant ex aliisque causa non probata, dispensationem, potest ea die subrogari, & sic nullam obtinuisse dispensationem, eo quod non narraverint cognitio nem carnalem.

2. **S**pe dispensationis.) Quando scilicet impedimentum provenit ex confusione & affinitate, non autem ex impedimento Justitiae publice honestate, ad quod prohibitus haec non se extendit. *inf. hoc cap. 5. In secundo.*

Sic etiam indigent nova dispensatione, qui obtinuerint literas, & eis non prælatis, vel (quaia per sanctum intellectum) dispensationem nullae obtemperant, vel supplicationem datum contraherunt, & se canalizier cognoverint.

3. **Quod si ignoranter.**) Pro petitione eorum, qui contrahunt sponsalibus, tam post publicationem confirmationem Concilii, quam denuntiandi necessitatem in matrimonio, non servata denuntiatione in publicatione, non expelluntur, ut ipsi dicunt, errore agentium ante Concilii Tridentini confirmationem esse facta sponsalia, non conceditur dispensatio.

4. **Si vero solemnitatis.**) Illis, qui ignorantes gradum post Kalend. Maii 1564. contraherunt, potestibus dispensationem in locis, ubi non esset publicatum Decretum de clandestinis Matrimonio, tenuerant eam dandam esse gratis: hoc habet locum in compositionibus, non in mercede, que solvitur ob expeditionem ballarum.

5. **Problemm ignorantiam.**) Non debent concedi dispensationes Matrimoniales sub praetextu ignorantie decretorum Concilii, si hac ignorantia fuerit post Kal. Maii Ann. 1565. in supplicationibus autem non exprimant Kal. Maii, sed sufficit, si colligatur ex narratione facti.

Placuit quod tertium tantum gradum dispensari cum illis, qui ignorantes gradum, non clandestine post Concilii confirmationem contraherent, dum tamen cum ignorantia probabilis fuerit. Item pro illis, qui ignorantes contraherent in tertio & quarto, si poftmodum factis aliis proclamationibus juxta Concil. Trident. habent notitiam impedimenti. Pro illis etiam, qui in tertio aut quarto gradu propter angustiam loci, aut eo, quod non inveniuntur paris conditionis, sicut & pro co-

qui vult ducere in uxorem sibi attincentem pauperem, constituyendo illi docem, ut etiam pro leandis libris aut disordiis compen-
dios contrahere volum, viile fuerint legitimi-
mae causa ad dispiegandum de contra-
ndo, dummodo gratis profut. Et in tertio
maturius procedatur. *Sedra huius Sess. c. i.*
S. qui contraxerunt.

Ideam servandam est, quod in causis su-
perdictis, in iis videlicet matrimonii per
verba de futuro publicatis, procedendis
aut subsequentibus oculis, aut per fidem vel
misericordiam dationem, quae in nonnullis Pro-
vinciis cum habente matrimonio contracta per
verba de presenti, dummodo iusmodi iusmodi
Iusnalia contracta sit ante confirmatione
Concilii, & fuerit proclamata in-
tervenientibus aliquibus iusprudicis actibus.
Etiam etiam de tertio gradu agatur, placuit,
quod possint accipi compendio: sed non
possint cogi isti, qui contraxerunt, ad pe-
tendam dispensationem, etiam si Matrimo-
nium effec copulatum, si nolent pe-
tere, & ab eo vellent nullire, vel aliter
saltem corrum.

6. In contrahendit Matrimonii.) Cum
dubitatur, an contrahentes sint in quarto
vel quinto gradibus prohibiti, arbitrio Or-
dinarii hoc relinquuntur, ut credant testibus
& probationibus, que si magis probare vi-
debantur. Congregatio idem certum in Ipon-
sibus Sess. cap. 1. *S. Qui contraxerunt.*

7. Idem ex causa.) Causa est legitima,
si dos non est competens, in quartu rame-
gradu.

S. D. N. ex una sententia Congregationis
respondit, dispensationem subrepertis obser-
vant non vides, cum in simplici libello dictum
fuerit loci angustia: si modo verus est
oratores, in eo loco, ubi contrahendum est
Matrimonium, viros sibi non confanguineos
paris conditionis, quibus rubant, invente-
non posse.

Cardinalis Congregationis Concilii Tri-
dentini habent facultatem a Papa decla-
randi, que sunt causa dispensationis Matri-
monialis, & quo sensu sunt illa acci-
pienda. Causa vera dous non sufficiens
est iusta, ut cum aliquo in quarto con-
fanguinitate gradu diligenter posse pro cu-
jus verificazione sufficit, si in eo loco, in
quo mulier habitur, ipsa diligentem ad-
hibeat in persuadendo virum patrem, a
quo eam tali dote in Matrimonium duca-
tur, neque tamen inveniat, que eam ha-
batur velit.

Qui contraxerunt in secundo aut tertio
gradu etiam post confirmationem Concilii,

aliquam tamen illius confirmationis inno-
scet, potuerunt simpliciter dispensari. *Sess.
hoc cap. 5. Placuit quod.*

Qui contraxerunt Iusnalia ante Concili-
i confirmationem, cum essent in gradu prohibi-
tio, & potes volunt contrahere Matri-
monium, non possint absque causa dispensari.
Causa idonea est, si conversatio
cum sponsa, aut publicatione Iusnalia pre-
cesserunt, aut quod simile, prater alias
causas jure receptas. Vicarius Episcopi
nihil prolius potest accipere five pro labo-
ribus in instruendo processu, five pro De-
creto super dispensationibus Matrimonialibus
habitus a Scde Sancta Apostolica. *Sess.
hunc Sess. cap. 1. S. Qui contraxerunt.*

8. In secundo gradu nonnunquam dispensantur.)
Pius V. declaravit hoc intelligi de gradi-
bus affinitatis & consanguinitatis. Congre-
gatio tamen idem censuit in Iusnaliis,
propter decreta sua in Congregatione, ca-
p. ex parte, loco, quoque de Iusnaliis de
suo iusto Bulla. Pii V. incipiente Ad
Romam, sexum vero locum de Matrimo-
nio contracto, & consummato, quia ver-
ba contextus id ita esse ostendunt. De Ma-
trimonio vero raro tantum, nihil habeant
in hoc Concilio Tridentino, sed illud
(propterea est de jure) est majoris quoddam impe-
dimentum, quam sint Iusnalia, & idonea
remittendum juris dispensatione & pruden-
tia Sanctissimi Domini nostri, qui pro re-
rum & casuarum varietate providebat singu-
lis causis.

Cum iis, qui contraxerunt in secundo gra-
du ante Concili i confirmationem sub spe
dispensationis obseruantur, & praefectum si re-
seruat ad Curiam, atque coparent agere
intercedentes salutarem ipsius impotestim, vi-
deatur dispensandum esse, etiam si nulla signata
sit supplicatione.

Facta relatione cum Sanctissimo in con-
sistorio, Sanctitas sua vifa eti amovere con-
ciliopii Marum dispensationum, *Sup. hoc c.
8. Intra gradus, pro iis, qui se carnaliter
cognoverant, propter ante solitum erae,
cum ista expressione copule, nisi non ex-
primetur, quod publica facta esset. Si
potest imputari literas dispensationis, ante
illarum presentationem & Decretum Or-
dinarii, si cognoverunt nullis factis, aut
adhibitis solemniter, committitur Ordi-
nario ut si dicta litera dispensationis
sibi praefectabatur, & causa in eius expre-
ssione probabitur legitima coram se, similibus
quod oratores post imputatas literas se
cognoverint; dispensent cum eis, injuncta
tauen-*

tamen ipse salutari penitentia, propter
incepsum, arbitrio suo. Quod si tales con-
traxerint coram Parochio habita notitia ob-
tentia dispensationem, & se carnaliter cognos-
cent, committitur ut supra. Additum ve-
ro punitio Parochio, qui non servata for-
ma Concilia conjunxit oratores in Matri-
monium, & quidem gravior, si scivit ei-
los in gradu prohibito lo attendere, nec literas
dispensationis videt.

is, qui Romana miserunt pro dispensa-
tione, & habito nuntio, quod litera fuerit
expedita, contraxerunt, vel se co-
gnoverant, & ita verum est huius expedi-
tas, & haberi datae ante contrahendum vel
committitionem, dandas dispensationes esse
congregatio Cardinalium censuit. Idem vi-
sum est, etiam hoc posito, quod litera non
erit expedite, sed supplicatione signata,
& ex toto expedita. *Ipfa quoque Congre-
gatio Cardinalium censuit, dispensationem
reddi nullam ex copula precedente dispen-
sationem, si ejus menio non est facta
in supplicatione: copula vero superveniente
post dispensationem ab Ordinario fa-
ctam, non impediri Matrimonium validi-
tatem.*

Episcopus auctoritate ordinaria non habet
facultatem dispensandi in gradibus affinitatis
& consanguinitatis, seu probando vi-
deantur adducit super hoc facta Congre-
gationis responsiones.

9. Congregatio Cardinalium Concilii cen-
suit, dispensationem subrepertiam, si inter
Confanguinos, vel affines, vel spirituali
cognitione conjugantes carnalis copula pre-
cesserit, cuius mentione in supplicatione
non fecerint, propterea quod tales con-
fanguinei, affines & cognati spirituales ubi
hanc carnalem copulam redditi sunt inhabiles
ad contrahendum Matrimonium, ex eo
quod dicuntur committere incepsum, qui
impedit incepsus contrahere Matrimo-
nium, ideo pro validitate dispensationis su-
per gradu prohibito necessarium esse de
ute explicatione copulae carnalis, prout
datus sumus observare.

9. Congregatio Cardinalium Concilii Tri-
dentini censuit, dispensationem reddi nullam
ex copula precedente dispensationem, si
de ea non fuerit facta menio in sup-
plicatione. Copulam vero superveniente
post dispensationem ab Ordinario fa-
ctam non impedit Matrimonium validi-
tatem.

9. An dispensatio super impedimento Co-
ngregationis spiritualis, vel etiam publica ho-
mestatis, non facta mentione de copula
inter imputantes habita, sit subrepertia
& nulla? Negat cum Navat. P. sancte

Intra gradus probatur.) An intelliguntur de quocunque etiam impedimento dirimenti: Negat P. Henrict. lib. 1. cap. 5. §. 8. lib. 1. P. Affirmant Pet. Ledeum, De Mstr. q. 5. 6. etiusm. fin. dub. 2. diffic. 1. const. 1. Par. Sanchez lib. 8. disp. 42. num. 7. & disp. 25. num. 24.

Quod si ignoranter id feceris, &c. Vide *Navar.* in cap. ii quando, de *Rescripto*, except. 5. num. 5. & in cap. viii quod autem de *Panis* dist. 7. num. 66. cum seqq. *Gutierrez*. *Capitulo* lib. i. cap. 13. n. 2. P. *Sánchez*. lib. 3.
anguineum, qui sit pars conditionis cum
famina, velle eam habere uxorem
eo quod communiter filii persuadent
parentes non datus sufficientem de-
tem.

dis. 42, n. 7, in fin.

An exequit ignoratio crassa? Affirmat, dummodo non sit ignorans temeraria, P. Sanch. I, 2, disp. 40, num. 4, in *medo*.

Tunc facilius cum eo, et gratis, posse dispensare. An solus Romanus Pontifices? Affirmat P. Sanch. de *Matriu*, lib. 8, disp. 6, n. 19, *ut videtur Gutierrez de Mazar.* 122, n. 5, v. 7.

Secunda. Quod cum illius sententia dicto loco, propter illius angustiam numeri sibi non confusangueum, vel affari pars conditio, cui numeri possit, nimirum nequeatur, &c. *exscrutari Gallego de Consensu cap. 22, num. 10.* *Veg. de Consensu cap. 34, casu 167.* *Ft. Enmann. de capitulo 22, vesp. La quarta.* *P. Henriquez de Soto cap. 12, n. 19.* *P. Sanch. lib. 8, disp. 19, num. 12.* *P. Henriquez de Soto cap. 12, n. 19.* *P. Henriquez de Soto cap. 12, n. 19.*

Hoc ex ea est. ¹) Canas, quae hodie in praxi vestigantur in Romana Curia, pro quibus dispensaciones ad contrahenda Matrimonio concessundatur, vide apud P. Henric. lib. 12. cap. 3. ²) S. Paulus, lib. 8. diph. 19. Galleg. de Cognac. spiss. cap. 22. ³) Ep. Irenaei ad Scythian. ⁴) Cens. Rom. 20. diph. 33. num. 45. cum seqq. ⁵) P. Valer. Reginaldi, in praxi fovi parr. lib. 31. num. 196. cum seqq. ⁶) Pet. de Leofin. in fam. p. 1. de Sacra Matre. 4.17. conchis. cum seqq.

d. diph. 33. num. 46. ⁷) P. Valer. Reginaldi, lib. 23. num. 106. vers. Ad tertiam, ubi videtur, requiri tantum, ut int. oppidum prius feminam non inventari aequum cui subas; reserque ita responsum Archiepisc. Mediolanensi a Congreg. Cardinalium. ⁸) Novembr. Ann. cuius responsum verba adducit P. S. d. diph. 19. num. 13. dicens: num. 45. eis affringendam ab nubendum alicuius aut, auct. diutorio, intolerabiliorisque nisi, vide Alyo. Ricci. *Curie Archiepiscopalis*.

x Prima ek. Quod cum oratix dorem
 habeat minus competentem, iuxta status
 sibi conditionem, cum quis viram sibi non
 consanguineum vel affinem partis condicio-
 nes, cui rubore possit, inventare quæst,
 & dictus orator intendat illum eam dicta
 minus competente dote in uxorem ducere,
 & quem referunt F. Emmas, ap. ed. 237.
 sent. 1. num. 2. Jacob de Graffis, pars 1.
 lib. 2. cap. 51. in fin. Petri. Ledesmi
 de Marci. quæst. 56. art. 5. fin. & in fin.
 Sacram. sis. de Marci. cap. 27. concl. 5.
 Galleg. de Cognac. spirituali. cap. 22. num.
 8. Guttier. Canon. lib. 2. cap. 15. num. 107.
 P. Sanchez lib. 8. dif. 19. num. 15. P. Valer.
 Regin. lib. 2. cap. 11. num. 194. ubi num. 165. re-
 solvitur confidens justam causam dispeca-
 diens. cum in defensu justæ fidoj inventaret ratio
 dec. 25.
z Tertia. Quod cum inter disto
 oratores parentes, Consanguineos
 affines graves iniurie ora jam sibi
 ad praesentem vigeant, aliunde tamca
 ex causa matrimonii inter oratores co-
 hendi provenientes, & annis illis
 tunc excedit, & certum sibi, quod fieri
 res predicti invicem matrimonialiter
 latent, iniurie hispidissimo omnino
 ponentur, pro illis igitur componentes
 ac pro bono pacis, oratores predicti
 punit, & recte. P. Sanchez lib. 8. dif.
 num. 8. P. Valer. Regin. lib. 2. cap. 1. n. 196.
Ad secundam.
Quarta. Quod cuia inter dictos o-
 res, seu corum parentes lies super
 magnitudinem orta jam sibi, & ad pre-
 sentem vigeant, aliunde tamca
 ex causa matrimonii inter oratores co-
 hendi provenientes, & annis illis
 tunc excedit, & certum sibi, quod fieri
 res predicti invicem matrimonialiter
 latent, iniurie hispidissimo omnino
 ponentur, pro illis igitur componentes
 ac pro bono pacis, oratores predicti
 punit, & recte. P. Sanchez lib. 8. dif.
 num. 8. P. Valer. Regin. lib. 2. cap. 1. n. 196.

卷之三

Sessio XXIV. Cap. VI. de Reform. Matrim. 281

vigante, lites huiusmodi omnino coepit, et referunt Fr. Emmam. d. 2. i. ann. 53.
La Segunda por se acuer de un gran
pleyo. P. Agid de sp. 33; n. 48. P. Sanchez
8. difsp. 19. n. 82. ubi n. 9. refolvi, quod ad
hanc causam redicimus curatio scandalis
inter cognatos, & n. 11. dicti simili-
ter usq. huiusmodi dispendi fons causam,
quod dispensatio et quod remedium necessarium
obviando aliqui magno delicto.

Quina situs. Quod cum dictus locus ad
litus maris situs, continuis invasionibus pi-
ratarum, & Fidei Orthodoxa hoffium ex-
positum sit, propterea externi homines non
ita liberant, ut cum dicti loci habitarici
bus contrahant, accedere velint, cupiunt,
&c. refert Steph. Quaranta in summa Bellar-
verbo, Matrimonialis dispensationes

⁴ Sexta. Cum autem, Pater Sancte, nisi
Macromonum inter oratores contrahatur,
dista oratrix innupta, & diffamata rema-
neret, graviaque exinde scandalis possint
verosimiliter exorti, refert P. Sanchez lib.
8. disp. 19. n. 9.

Septima. Quod dicta orationis vigesimum quartum annum excedens hactenus virum patris conditionis, cui nubere posset, non inventit, refert Stephan. Quarant. d. verbo, Matrimoniales dispensations.

* Ultra prædictas principiæ causas
quatuor alias affert P. Egid. d. disp. 33.
n. 49. P. Sanchez disp. 19. n. 30. cum seqq. P.
Val. d. l. 31. n. 197. in princip.

+ Odava. Conservatio divitiarum in ea
med cognatione, ne causa doris distrahan-
tur ad aliam cognationis familiam, quan-
do ex amplissime lunt, referunt Galleg.
cap. 22. num. 11. cum seqq. Veg. tom. 2.
summe cap. 34. case 157. Fr. Emmam. d.
cap. 237. concl. 1. in fine. Pat. Egid. d.
dip. 33. num. 49. Pat. Valer. Regim. d. lib.
num. 197.

* Nona . Excellentia meritorum in Ecclesiam sive dispensationem pertenit , sive Iesus , cui petitur , referunt Galleg. d. cap. 22. n. 17. P. Sanchez d. disp. 19. n. 32. P. Egid. d. disp. 33. n. 49. ver. 6.

⁴ Decima. Proles habita ex consanguinea, quando bona fide suscepta est, refutat Petr. Lederm. de Matrim. quest. 56. art. ult. ad finem. Guttier. Canon. lib. 2. c. 13. n. 07. P. Sanchez d. disp. 19. n. 33. P. Aggid. d. psp. 33. n. 49. vers. 7.

X. Undecima. Conservatio illustris fami-
liae in eodem sanguine, alias peritura, ut
ejus caput estet foemina, quia hoc ad
Reipub. bonum aliquo modo spectat, refer-
at. Egidius de diplo. 22. n. 40. vers. 1.

• 422. u. 433. n. 49. vcrf. 4.

* Et gratis.) Justas causas ad dispensan-
um cumulant Navar. d. c. 22. n. 87. Sac-
ramento lib. 1. select. c. 9.

+ & loco dico deinde numerum dispensationis
inter magnos Principes? Vnde P. Hen-
riquez in summa lib. 12. c. 1. num. 6. in com-
pactis. lit. X. Gutierrez, tract. de Matrim. p. 1.
40. & c. 12. n. 1. P. Sanchez lib. 8. dis-
pensatio. n. 5. Zetola, in praxi Episcop. p. 1. 2. verbo
dispensatio. & 5. 2. ubi refut. fe. videlicet dis-
pensatio inter Barones, & titulatos Regn. Nea-
pol. Vide etiam P. Agred. d. disp. 33. n. 33.
bi dicunt, hunc Tridentini locum intel-
ligendum est de gradu confanguntatis
et affinitatis orta ex legitimo Matrimo-
nio, quia in affinitate orta ex fornici-
& praestitio occulta, longe facilius dis-
cenatur.

* Quomodo intelligatur secundus gradus
collateralis, vel descendenti inaequali
ide Rebusti, in Reg. de dispensat. in gradu
prohibito, Gloss. fin. n. 9.

[†] In secundo gradu nonquam dispensatur.) Vide Ludov. Molinari de Hispania, legib. 2, c. 13, num. 12, Acacium, Ant. capilli, in l. Titio centum §. 1. ff. de condit. monstris, n. 23.

C A P U T VI.

*ter raptorem & raptam, quandom
ipsa in possessione raptoris manserit,
nullum constitutum Matrimonium. Ra-
ptor daret raptam, sive eam ducat,
sive non. Excommunicantur conser-
tientes raptui.*

* &c. **D**ecernit sancta Synodus, inter raptorem, raptam, & quamdui ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse confundere Matrimonium. (2) Quod

constitutere Matrimonium. (a) Quod rapta a raptore separata, & in loco o, & libero constituta, illum in um habere consenserit, eam raptor uxorem habeat; & nihilominus

or ipse & ac omnes illi consilium,
ciliū, & favorem præbentes,
& sint ipso jure excommunicati
ac perpetuo infames, omnium
dignitatum incapaces.

, & H.
Cle.

Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. v. Teneat præterea rapor mulierem raptam, sive cum uxore duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

DECLARATIONES.

1. Sunt ipso jure excommunicati. v. An quilibet mulierem raptam, v. g. qui non idcirco rapta ut es in uxores ducant, sed ob aliam causam, sint ipso jure excommunicari per hoc capitulum? Vtum fuit multis ex illustrissimis, non comprehendendi, nisi cos, qui rapta ut in uxores ducant. Vide Navar. cap. 27. num. 10. Quoniodocumque sit, fuit decilum per sacram Congregationem die 23. Jan. 1386, raptos ob aliam causam, quam ut in uxores ducant, non comprehendendi a Consilio, propter identitatem vel majoritatem rationis; nec constitutio penaliter extenditur tali causa.

REMISSIONES.

* Vide Perez lib. 2. verbo, Fnere defospati, sicc. 15. lib. 8. Ordinam. pag. 288. Navar. cons. 32. de Sponsalibus. & Conf. 3. num. 7. de confang. & affinit. Fr. Emmam. in summam tom. 1. cap. 22. in 2. edid. Zerol. in praxi p. 21. verbo, raptam. Petr. de Ledesma in summa p. 1. de Sacram. Matrimonii cap. 26. per somni. P. Henricus in summa lib. 12. cap. 14. §. 4. & 5. P. Leonard. Lessi. de justis. 1. 4. cap. 3. dub. 9. num. 63. cap. 78. Hieron. Pontecos ad Mulinam. §. Violentiam. 16. & 17. Dom. Lud. a Perguera in suis qu. crimin. c. 42. Azevedo in lib. 2. tit. 13. lib. 8. nov. recipit. n. 63. & 75. § An hoc Decretum habet locum in Raptu, qui fit tamum causa libidinis explebitur? Negat Salzed. in praxi. c. 78. in fine. Fr. Emmam. in summa tom. 1. 6. 22. num. 7. in 2. edid. Veg. tom. 2. summa cap. 34. cap. 327. nosab. 1. P. Sanchez lib. 7. disp. 13. num. 4. P. Lessi d. c. 3. dub. 9. n. 70. Pat. Val. d. lib. 32. n. 65. verbi. Primum.

v. An procedat cum puerla, qua sponte consernit repugnantibus parentibus? Affirmant Salzed. d. c. 78. §. fin. Veg. d. cap. 327. nosab. 1. P. Henricus d. c. 14. m. 4. Zerol. in praxi Episc. p. 2. verbo, Raptus. §. 1. Fr. Emmam. d. c. 3. dub. 3. num. 3. P. Rebello d. p. 1. dub. 1. Negant ex ea ratione, quia illi raptae non repugnat ullo modo libertatis Matrimonii, cui Concilium hoc Decretum solum voluit confulere. P. Sanchez lib. 7. disp. 13. num. 13. P. Lessi d. cap. 3. dub. 9. num. 70. Pat. Valer. Reginald. d. lib. 22. num. 31. & lib. 31. num. 165. verbi. §. P. Egid. d. lib. 7. disp. 21. num. 43.

v. An comprehendat Raptum, quo ipsius raptae propriam sponsam? Negant Pat. Fr. Emmam. d. c. 22. m. 4. P. Henricus d. c. 14. m. 4. P. Sanchez d. lib. 13. n. 13. P. Lessi d. lib. 70. verbi. tertium.

v. An habeat locum in muliere rapiente virum? Affirmant Fr. Emmam. d. cap. 23. num. 4. verbi. Lo quinto se ha de notar que este decretu ha lugar tambien quando una muger vnoquinca arristada a un hombre de menos fuerzas. P. Henricus d. cap. 14. m. 4. verbi. Si foris feminis raptibus. Veg. tom. 2. summa cap. 34. cap. 157. nosab. 5. Negat Farin. in praxi crimin. 9. 125. n. 45. P. Sanchez d. lib. 13. n. 16. P. Rebello d. c. 9. 41. num. 6. Pat. Valer. Regin. d. lib. 31. num. 165. verbi. Septimum est. Cetero utramque opinionem preferuntur. Petr. de Ledesma d. c. 26. concil. 2. dub. 5.

v. An habeat locum in rapiente feminam corruptam, meretricem, vel inhominem? Affirmat P. Valer. Reginald. d. lib. 31. num. 165. verbi. Sextum est. ubi in vobis. Quatuor, dicit non requiri copulam, cum haec ad Matrimonium inserviunt nihil contrahat. Matrimonium inserviunt nihil contrahat, & in vobis. Quintum, affectu requiri, ut feminis abducatur nolens, de quo etiam Saitz dicit. 2. de Raptoris.

v. An procedat, si solis importuni pitibus, aut preter conducta feminam exterrit? Negat, dummodo illi preces tales non effent, ut violenter aquiparemur. P. Sanchez lib. 7. disp. 13. n. 11. ubi n. 12. dicit etiam non esse locum his pennis, si solis circumventu virgo extrahatur.

v. Quamvis ipsa in potestate raptoris meritorum, §. Ad hoc, ut raptus dictetur, relinquatur traditio de loco ad locum? Aliud invenit Navar. Conf. 1. num. 30. sub titulo de Raptoris. Fr. Emmam. d. cap. 32. num. 2. P. Sanchez lib. 7. disp. 13. num. 7. P. Egid. d. tom. 2. disp. 31. num. 43. verbi. Ut autem.

v. Nullum posse confidere Matrimonium, in locis ducunt. Cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, patre monet, i. y. & hoc genus hominum vagantium ad Matrimonium facile recipient: magistratus etiam facultates hortatur, ut eos severe coerceant. 2. Parochis autem præcipit, ne illorum Matrimoniorum interficiant, nisi prius diligenter inquisitionem fecerint, &c. re ad Ordinarium celata, ab eo licentiam id faciendo obtinuerint.

DECLARATIONES.

1. Ne hoc genus hominum vagantur. Non dicitur vagans illa mulier, que per octo annos in una eademque terra habivit.

2. Parochis autem præcipit. Si contingat contrahentes alienigenas eis, & a parvo tempore ibi habitantes, constituto tamen, quod non sint de comprehensis in eis vagabundos, proprius Parochus ad contractandum, is est, in cuius Parochia contractantes habitare eo tempore, quo contractantur. Vide hujus Officij de Reformatione cap. 1. §. Matrimonium contractabile.

Congregatio confitit, idem non videri Matrimonium nullum, quia fuerint praeterea missa ea, de quibus in hoc Decreto.

REMISSIONES.

* Vide Perez lib. 1. in princip. tit. 14. lib. 8. Ordin. P. Henricus in summa lib. 11. c. 3. §. 3. Fr. Emmam. in summa tom. 2. cap. 21. num. 3. Petr. de Ledesma. in summa p. 1. de Sacram. Matrimonii cap. 7. concil. 4. dub. 3. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo, Matrim. verbi. 6. & p. 2. 2. verbo, Parochus. pag. 81. P. Sanchez de Alvarim. lib. 3. disp. 25. n. 8. cap. 32. Cened. præf. & Canon. quæst. lib. 1. quæst. 6. num. 66. cum seqq. P. Egid. de Cunctis de Sacram. & Confir. tom. 2. disp. 27. num. 20. P. Rebello de Obligat. justific. p. 2. lib. 2. quæst. 8. num. 3. P. Valer. Regin. in praxi fori panis. lib. 31. num. 230. nov. 2. William D. Guttier. Canon. lib. 5. tract. 2. Matrim. cap. 65.

* Vide etiam Salzed. ad Bevra. Lib. 1. in praxi canon. cap. 9. lib. 1. D. Bobadil. tom. 1. sua Politice lib. 2. cap. 13. ex num. 33. Farinac. decif. 129. num. 2. & seq. vol. 2. critica.

C A P U T IX.

*Domini ac magistratus cogentes directe
vel indirecte, minis & pani subdi-
tos suos ad certa Matrimonia con-
trahenda cum certis personis, ipso
facto excommunicantur.*

* I Ta plerumque temporalium dominorum, ac magistrarum mentis oculos terreni affectus, ante cupiditates excusat, ut viros, & mulieres, sub eorum iurisdictione degentes, maxime divites, vel spem magnae hereditatis habentes, minis & penis adigant cum iis Matrimonium invitos contrahere, quos ipsi domini, vel magistratus illis praescripserint. **(a)** Quare cum maxime nefasit sit Matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias nasci, a quibus nra expectant; precipit fanda Synodus omnibus, & conditionis existante, **et** sub anathematis pena, **(b)** quam ipso facto incurvant, ne quovis modo direkte vel indirecte subditos suis, vel quocumque alio cogant, * quo minus libere Matrimonia contrahant.

DECLARATIONS.

1. Coquemque gradus, dignitatis & conditionis existant. & S. D. N. Gregor. XIII. declatavit, non comprehendere privatas personas, sed tantum iuriprudentes Dominos temporales, & magistratus coquemque dignitatis existant. Verum est tamen particulares privatas personas graviter pccare, si minus adsignit invitox contrarie Matrimonium, & quidem coram peccatum Ordinariis posse excommunicatione dignum judicare.

REMISSIONES.

* Vide Guttier, Canon. lib. 1. c. 20. n. 32.
P. Valer. Regin. in praxi fori penit. lib. 20.
n. 19. Late P. Sanchez de Mairan. lib. 2. disp.
27. P. Henriquez in summa lib. 1. c. 6. §. 6.

Lit. G. resolventes etiam Concilium in praesenti loqui tantum de domino temporali, & de magistratu cogente, qui in foro exteriori habet iurisdictionem in feodiis; non comprehendere Regem, Imperatorem, parentes, ne illum, qui revaluerat a Matrimonio cum isto aucto illo. Vide etiam novissimum Gutier. tract. de Matr. cap. 79, a num. 8. * & Philip. Pachal. de iuriis. patriæ poesi, 3. p. cap. num. 12. fin.

[†] Et ab eis injurias nasci, & quibus iura
expectantur.) Vide text. in c. infames. §.
arranzur. 3. q. 7. juncta l. nominaverint.
C. unde vi. & tradita a Greg. Lopez in l. 16.
tit. 9. parit. 7. gloss. ult.

S. ab anastasio pena.) An hoc ex-
communicatio lata sit solus contra iuris
impedientes Matrimonio? Affirmat Na-
varri, in *Manual*, cap. 27, num. 150. P. San-
chez d. dis. 27, num. 9, resolvit, parentes
iusti impedientes Matrimonio filiorum
non incurere hanc excommunicacionem,
de quo etiam Guttier, in cap. 79, an. 11, p.
Moli, de *Jusfit. tract. 2. dist. 176. vers. 1. ad*
secundam partem. P. Henriquez lib. 21. c. 6.
o. 2. in Comment.

* Quo minus. *Liber Matrimonii contractus*. Vide Carter. des. 8. n. 15. Marian de Juris. fol. 4. p. cent. 1. casu 7. in numero 23. Fontanell. de part. matrimon. classif. & gloss. folio 5. n. 13. Aloys. Ricci. *De matrimonio*. fol. 23. n. 1. Azevedo. con. 4. num. 4. & 5. fol. 37. num. 12. Accati. Ant. Ripoll. in 4. *Thesaurus*. fol. 1. de condic. & denonstrac. ex num. 60. 64. & 95. fol. Alex. Ludovici. *nunc* *admissum* *Gregorium XV.* de cisi. 426. 304. 305. & 374.

C A P U T X.

Tempora designantur, quibus nuptiarum solemnitates celebrari non convenit.

Ad adventu Domini no-
stri Iesu (a) Christi usque
in diem Epiphaniae, et a feria
quarta Cinerum usque in octavam Pa-
scalias inclusive, antiqua solemnium
nuptiarum prohibitions diligenter
ad omnibus observari sancta Synodus
praecepit: in aliis vero temporibus

Sessio XXIV. Cap. I. de Reformatione.

287

nuptias solemniter celebrari permitti :
quas Episcopi, ut ea qua decet mode-
sim , & honestate fiant , curabunt ;
sancta enim res est Matrimonium , &
sancte tractandum .

DECLARATIONS.

1. Ab adventu.) Quocunque tempore
potest Matrimonium contrahi coram Paro-
cho : sed nuptiarum solemnitates , convi-
via , traductio ad domum , & carinalis co-
nula certis temporibus prohibentur .

Præterea ab adventu D. N. Iesu Christi, usque ad diem Epiphaniae, & a feria quinta cinerum, usque ad octavam Paschatis, convivia nuptiarum, solemnitates, traductiones ad domum & carnalem copulam decreta. Conc. 1. cap. Sess. 24. de Reformatione. Matrim. prohibiti, sed Matrimonium corsani parochio & testibus, eo tempore contrah. posse.

REMISSIONES.

^o Vide Matieno, in Rubr. t. i. gl. 15.
num. 347. lib. 5. Recipiat. latissime B. Sanchez de Matrin, lib. 7. dicit. 6. plures Doctorum refert Cened. ad Decretal. Collectus. 22. Matrin. de Ledesma, in Summa f. 1. b. 1. v. Et secreto. ^o Vide etiam textum regum Castellae in l. 18. t. 2. partit. 4. Navarri in Mansueti cap. 22. num. 70. & cap. 28. Speciale coniugior. p. 1. art. 14. Ledesma de Matrin. quafi. 5. art. 5. secund. 2. Palaeorum de nobis. & summa cap. 5. num. 3. Purpurat. conf. 57. num. 16. lib. 2. Farinac. decis. 72. num. 8. in fin. art. 1. crimin.

But adventus Domini.) An incipiat a
media nocte, que est initium dicti primum
Dominice Adventus, ubi confluendo aliud
non expoferetur? Affirmat Calvican,
in his de pars. 2. dec. 12. de Contabilib., quo in
ordine est ss. p. 19. Negat P. Sanchez lib. 7.
disp. 7. n. 20. refolvens tempus Adventus in
hac prohibitione incipere a primis velisperis
Sabbati praecedentibus, in Feria unam qua-
tua Cicerum a media nocte illius seriae in-
cipere.

*Ab omnibus observari sancta Synodus
precipit.) An contrarium faciens perceret
mortaliter? Affirmant, non tamen ob id
dirimus Matrimonium resolventes Matrem.
d. gloss. l. n. 21. Cered. d. collecte. 22. n. 2. P.
Sanchez d. disp. 7. an. 2.*

SECRETUM DE REFOR-
MATIONE.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

C A P U T I

Norma procedendi ad Episcopi creationem Ecclesie Dei utilem hic datur : Idem in Cardinalium electione tenetur omnino .

Si in quibuslibet Ecclesiae gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposternum;

*et si
mo-
ores
it ;*

gubernande idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis comunicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, & Ecclesia magis uiles ipsi iudicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, praeisci diligenter curaverint, & quos ex legitimo Matrimonio natos, & vita, arata, doctrina, arque aliis omnibus qualitatibus praeitos sciant, (b) que iuxta factos Canones, & Tridentinæ hujus Synodi Decreta requiruntur. Quoniam vero in sambendo de predicatione omnibus qualitatibus gravi, id est neque honorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac mortuum varietate potest adhiberi; mandat sancta Synodus, ut in provincia li Synodo, per Metropolitanum habenda, præferatur quibusvis locis, & province propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis facienda forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbadra, que magis eidem locis uilis, arque opportuna esse videbitur: ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitione de persona promovenda perfecta e. S. D. N. fuerit, (c) ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, lib. 1. ac professione fidei ab eo facta, quampliū ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse summus Pontifex, plena potest negoti, ac personam notitia habita, pro gregis Domini commando de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesia possit utilius providere. **B** Omnes vero inquisitiones, informaciones, testimonia, ac probations quæcumque de promovendis qualitatibus, & Ecclesia statu a quibuscumque, etiam in Romana Curia, habite, per Cardinalem, qui relatio-

b. c. cum
in cuiuslibet
de c. cum
nobis
ofisi, de
ecl. Catech. Lx.
sub Lente
X. de ref.
Curia in
Pr. sef. 9.

c. S. D. N. in
Pius IV. in
Ecclesia
Institutione
juramento
professio
nis fidei.

D E

DECLARATIONES.

i. Ac professione fidei ab eo facta.) Professio fidei ab Episcopo emittenda est iuxta Bullam Pii IV.

Hoc Decretum extenditur etiam ad eos, qui de missariorum, conuentibus, dominib[us] & aliis quibuscumque bonis regularibus, quorumcumque Ordinum etiam militari, quocumque nomine, vel titulo prævidentur.

Idem Pius IV. per aliam bullam, ad hanc fidei professionem teneri voluit omnes Doctores, Magistros, Regentes, & aliis cuiuscumque artis & facultatis Professores, sive Clerici, sive laici, vel cuiuscumque Ordinis regulares possit, qui docere vel promovere, ut supra, voluntur. Itaque Ordinarii corum locorum, ubi studia videntur, negligentes hanc fidei professionem exigere, punientur.

Congregatio Concilii censuit, Commendatarios Albastrorum curam juridicis tantum, non autem Sacramentalem habentes, nullo Concilio Decreto ad resistentiam addstringi, neque, si non resistent, penitus ab eo non resistentes constitutis arcere.

Congregatio Concilii censuit, Regularitate in Ecclesiis suorum Ordinum praedicare velientes, non tenari ab Episcopo licentiam obtinere, sed tantum a suis superioribus, de vita, moribus, & scientia examinari, & approbari debete, ac ab eius habere licentiam, & cum eis le personneliter eorum Episcopo presentante, ad coquere pectora benedictionem, tametsi eam minime obtinerentur.

CAPUT VII.

lib. 1. Decretalium, sis. de electione & electi postestate.

Cum in concilio sacris ordinibus, & Ecclesiasticis ministeriis sint etatis matritas, gravitas mortum, & literarum scientia inquirenda: multo fortius in Episcopis haec oportet inquiri, qui ad aliorum curam possit, in le ipso debet ostendere, qualiter alios in domo Dei oporteat conservari. A propero, ac quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trahatur a posteriori in exemplum, praesertim Decreto Stanislaus, ut nullus in Episcopum eligatur, nisi qui jam trigeminum annum etatis exigerit, & de legitimo Matrimonio

sit natus: qui etiam vita & scientia commendabilis demonstretur.

REMISSIONES.

a. Vide Navar. in tract. de Orat. Missali, 33. cum seqq. & Missali, 42. Mandato de Si- gnatur. gratia in princip. verb. Propositio. Ludov. Maretan. in Cypri. Militaris Ecclesie lib. 3. cap. 19. & 20. cum seqq. novissime P. Valer. Regin. in praxi fori pan. lib. 30. tract. 3. nov. 163.

b. Omnes vero Inquisitiones, &c. Vide Flamin. de Reformatione, lib. 8. q. 5. num. 10. cum seqq. & 6. n. 4. ubi refoluntur, idem tandem in beneficiis consistorialibus, cum in eis vigeat eadem ratio.

c. Ex vero omnia, &c. Vide P. Azot. inß. Moral. p. 2. l. 5. c. 6. col. 632.

***** Etiam in Creatione Cardinalium.) Vide de Salzed, ad Bern. Diaz in prax. can. cap. 25. lib. 4. in fine.

CAPUT II.

Quilibet triennio fiant Concilia provincialia per ipsum Metropolitanum, aut eo impedito, Coepiscoporum antiquorum. Ad ea convenienter quicunque de jure vel consuetudine inter se interfici debent. Episcopi nulli Archiepiscopo subjecti eligant vicinum Adrepolitanum. In reliquis vigeat eorum exemplio. Synodi Diocesanae quotannis celebrentur, &c.

*** a.** Provincialia Concilia, sicut omnia sunt, pro moderando moribus, contingendis excessibus, controversiis compendiens, (a) alii que, ex sacris canonibus, permittuntur. **1.** **¶** Quare Metropolitanus per seipsum, seu illis legitime intitulatis, & Coepiscopus antiquior inter annum ad minus a fine prædicti Concilii, & deinde 3. y. quolibet sibi triennio post octavam Pasche Refirrecessione Domini nostri IESU Christi, seu alio commodiiori tempore pro more provincie non prætermittat. **4.** Synodus in provincia sua congregata, quo Episcopi omnes, & & alii

exigebantur, finis anni Metropolit. viii. q. 6.

T qui

qui de jure, vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminentia periculo transferendum est, convenire omnino teneantur. 5.
• Nec Episcopi comprovinciales praetextu cuiuslibet consuetudinum ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. 6. Itidem Episcopi, 7. qui nulli Archiepiscoporum subiecti sunt, aliquem 8. vicinum Metropolitanum 9. semel elegant, 10. in cuius Synodo provinciali cum aliis interessentur; & que ibi ordinata fuerint, obseruant, ac observati faciant: it reliquis omnibus eorum exemplo, & privilegia falsa, arque integra manant. 11. Synodi quoque diocesanae 12. quotannis celebrantur: 13. & ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cefante exemptione, interessentur, nec Capitulis generalibus subiunguntur, accedere teneantur, ratione tam parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debent ii, 14. qui illarum curam gerunt, quicunque illi sint, Synodo intercesser. Quod si in his tam Metropolitanis, quam Episcopis, & aliis supra dicti negligentes fuerint; penas, a facis (b) Canonibus sanctis, incurvant.

^a Concil. Tarragonae, c. 8.

DECLARATIONES.

1. Quare Metropolitani.) Metropolitani negligentes convocare Concilium provinciale, a summo Pontifice excitantur praetensis tenore. Capitulo.

Metropolitanus, qui ex aliqua causa Concilium hoc ad praeceptum tempus celebrare non potest, a summo Pontifice licet dispensari.

2. Cuiuslibet antiquior.) Suffraganeus antiquior, Metropolitanus impedito, debet convocare Concilium provinciale, & in exercitu vice dicti Metropolitanus fungi, prout determinat hoc cap. & non aliis Episcopos, qui non est suffraganeus, estis sit exemptus & Apostolicae Sedis immediate subiectus, licet in Concilio provinciali per-

Metropolitanum, dum vivere, celebrato juxta formam hujus cap. elegent dicti Metropolitanum, cuius Synodo intercesser, etiam omnibus dicti Metropolitanis sufficiens antiquior est, ac in Concilio provinciali super omnes dictos suffraganeos sedetur.

3. Quibus solum triennio.) In iuncta ob distantiam Episcoporum comprobatione hoc triennii tempus ad Concilium celebrandum usque ad festum anniversariae Sede Apostolicae prorogatur.

4. Synodus in provincia sua.) Ad Archiepiscopum specialiter electio loci celebatur Synodi provinciali habent, Episcoporum procuratores pollicantur decidi habere, si Concilio provinciali placuerit.

Item non teneri venire ad Concilium provinciali, alios exemplios quam eos, qui de jure, vel consuetudine interessentur, sed Capitula Ecclesiarum Cathedralium particulariter esse invitanda.

Praterea ad observacionem decretorum Concilii provincialis omnes esse obligatos qui Episcoporum jurisdictioni subduntur, atque item exemplios in causis, in quibus a jure communis, & Concilio decreti specialiter Episcopis aut Concilio provinciali in ipsos possitis tributa est, contra inobedientes autem prius remedii esse procedendum.

In Concilii provincialibus attendentur est in precedentiis Episcoporum temporizationis, non autem dignitas Ecclesiarum vel catum ordo & proximetas.

Commandarii Monasteriorum sive Abbatiarum in Concilii Provincialibus inter Abbes sunt recipiendi: Canonici Cardinales Ecclesie praefecti sunt, quando capitulariter procedunt, extra hunc etiam Abbes titulares habentes usum mitte debent procedere Commandarios, & post hunc locum habent Dignitates, & post dignatas collocandi sunt Procuratores Ecclesiarum Cathedralium: nec teneantur venire ad Concilium Provinciale exempli & Abbes corum, nec ii, qui de jure vel consuetudine interessentur non debent. Capitulatum Cathedralium Ecclesiarum specialiter invitantur, & ad observacionem Decretorum Concilii Provincialis omnes obligantur, cum Episcoporum jurisdictione luhdantur: exempti quoque in causis a jure communis, ex Concil. Trident. decreto debent aliquem Metropolitanum eligere, cujus Concilio intercesser, sicutlibet specialiter Episcopos, aut Concilio Provinciali in Episcopos potestis tributa est, ut contrahentes, iuris remehis procedant.

5. Nec Episcopi.) Episcopi provinciales non teneantur accedere ad sumum Metropolitanum, nisi in quibusdam causis a jure ex-

cepimus, qui Metropolitanus vicinus semel elegit, & eius provinciali Synodo intercesser, non potest ab eodem Metropolitano compelli, nec cogi ad constitutions in ea Synodo editas observandas. Sic Congregatio confitit, & hoc ratione exemptionis, nam Concilium loquuntur tam de interessentia, in reliquo vero servat exemptionem Metropolitanorum.

6. Semel elegant.) Provinciali Synodum semel elegant Episcoporum exemplis, ad illam in futurum tempore accedere tenetur, sub eisdem praenatis, ac si exemplis non esset, similitudine eorum facti Archipresbyteri, potest Archiepiscoporum nullius Diocesis potest Archiepiscoporum aliquem in Metropolitanum eligere, aquae ejus Synodo provinciali se subficeret, non obstante contradictione cleri dicti Archipresbyteratus.

7. In ejus Synodo Provinciali cum aliis interessentibus.) Capitula etiam exemplia teneantur observare Decreta in Synodo Provinciali facta.

8. Synodi quoque Diocesane.) Episcopi, qui sunt in provincia Papae, teneantur suas Dioceses facere: si autem non faciant, accepserint Romanam ad celebrandum Concilium Provinciale.

12. Quotannis celebrantur.) Episcopis legitimis de causis impeditis, potest celebri facere Synodus Diocesanam in suo Episcopatu, per procuratores aut Vicarium suum generali, cum sufficiente mandato, cum hic Concilium loquuntur personaliter. Et in constitutionis facilius non est requiri confessus & approbatum cleri, sed tantum confessus Capituli, qui etiam non est necessarius, secundum quod praeferetur in certis causis a jure expressa.

Scriptum fuit Archiepiscopo Panormitanu[m] de Synodo, ut se conjunctim cum aliis Episcopis, sed uniuscuius separatis staret celebrare Synodus, ex Concil. Trid. Decreto.

Licer in Pontificali Romano legatur, quod continuaciones, que in Synodis sunt per verbum placet approbari debent, hoc tamen non procedit in Synodo Diocesana, in qua confessus Capituli requiritur quidem, non autem est necessarium illam sequi, nisi in quibusdam causis a jure ex-

cepitis.

13. Ad quas exemptiones.) Etiam Reatores, qui nullius Diocesis sunt, teneantur accedere ad Synodum Diocesanam illius Episcopi, qui tamquam proximior potest

T 2 cas

cas Ecclesiæ visitare ex Decreto Concilii presentis *Sej. cap. o.* quia cum ius habeat visitandi istos Parochos, fructu videatur visitare nisi prius ad Synodum vocari & instituti essent de illis ordinacionibus, quas facere eos oportet, aliqui tamen dixerint, quod *desp. infra*, tributum tantum ius visitandi, quod est longe diveratum a jure concordi ad Synodum.

Ratione Parochialium obtinentes beneficium in una Diœcesi, vel civitate, cum tamem ipsi in alia haberent, tenentur ad Synodum Diœcesanum illius Episcopi accedere, cui subjecti sunt, ejusque leges observare.

26. Aug. 1594. Congregatio Concilii confitit, Regulares, qui subdunt Capitulis generalibus, non possit cogi ab Episcopo ad intercessionem Synodi, nisi tantum in causa expresso, c. 2. *Sej. 24. de Reformatione.*

14. *Qui illarum curam gerunt.*) Hoc servandum est, etiam hoc potio, quod in initio, vel nominato ad illos pertinet.

REMISSIONES.

* Vide Zerol. in *praxi Episcop. p. i. verb. 6.* Concilium, pag. 75. late P. Azor. *instit. Moral. p. 2. lib. 3. cap. 47. per totum. Et. Eman. quæst. Regul. rom. 3. 14. 47. art. 2. cum *sej. novilis* P. Valer. Regin. in *praxi fori parisi. lib. 20. num. 69. vers. Quatuor. Aloys. Ricci. in coll. decret. collect. 1153.* * Vide etiam Salzed. ad Bern. *Diaz in praxi can. cap. 52. lib. C. in vers. Quart. tui casus.**

6. *Quare Metropolitani per seipsum, seu ipsis legitime impediti, &c.*) Vide Zerol. *de verbo Concilium.* & 7. P. Azor. d. 4. 47. quæst. 5.

7. *Quilibet sacerdotem triennio.*) Vide P. Azor. d. cap. 47. quæst. 6. Zerol. *de verbo, concil. §. 2.*

8. *Es alii, qui de iure, vel consuetudine inter se debent.*) An procedat in habentibus jurisdictionem quam Episcopalem. Affirmat P. Azor. *de cap. 47. quæst. 2.* Negat in Redordinis nullius jurisdictionis Sayt. dec. 11. ad offic. Ordin.

* *Nec Episcopi cooperatoriales, &c.*) An suffraganeus ad Metropolitanum accederetur extra celebrationem Concilii Provincialis? Negative, censuisse faciat. Congregationem, testatur Zerol. in *praxi Episcop. p. 1. verb. Suffraganei, pag. 318.*

9. *A quo exempli etiam omnia, &c.*) Vide P. Azor. d. cap. 47. q. 3.

CAPUT III.

Visitationem sue Diœcesis facient Episcopi & alii superiores, eamque absolvant intra biennium, certis feriandis, & salvis salvandis.

* *Patriarchæ, (a) Primates, &c. Metropolitani, & Episcopi * 1. propriam Diœcesim per se ipsos, aut, si legitime impediti non sint, & per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis rotam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, salem majorum ejus partem, ita tamen ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleat, visitare non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam post plene visitarant propriam diœcensem, non visitantur Cathedrales Ecclesiæ, neque diœceses suorum comprovinciarum, nisi causa cognita, & probata in Concilio Provinciali. 3. e Archidiaconi autem, Decani, & ali inferiori in his Ecclesiæ, 4. ubi ha- feniens visitationem exercere legitime conuerterunt, debeant quidem, 5. assumptio notario, de consenso Episcopi deinceps 6. per seniores tandem ibidem visitare. 7. & Visitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum ius visitandi haberet, prius ab Episcopo approbentur, 8. sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, ejus visitatoris eisdem Ecclesiæ factum ab his visitare prohibetur; cum ipsi Archidiaconi, vel alii inferiores, visitationis factæ infra menem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere re- ceaverint; non obstante quacumque confuetudine, etiam immemorabile, arque exemptionibus, & privilegiis quibuscumque Visitationem autem omnium illarum (b) praecipuas scopus, sanam, orthodoxam quo-*

do-

Sessione XXIV. Cap. III. de Reformatione. 293

doctrinam, expulis hereticis, inducere; 9. bonus mores tuiri, pravos corrigit; 10. populum cohortationibus & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; catena, prout locus, tempus & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constitutre. Que ut facilius, felicitu[m] succedant; monentur predicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur, ideoque modo fit contenti equitatu familiaque studeant, 10. quam celerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem (c) ipsam absolvere. 11. & Interimque caveant, ne iniutibus sumptibus cuiquam graves, neve scintiant; 12. neve ipsi, aut quicquam suorum 13. quidquid procurati cau[m] pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, 14. præter id, quod ex relictis piis iure debetur, ut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec manu[m], quacumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiunt: non obstante quacumque confuetudine, etiam immemorabili: 15. & exceptis tantum visitabilibus, que sibi ac suis frugaliiter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministeranda. Si tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint solvere id, quod erat ab ipsi ante solvi, certa pecunia taxata, confutem; 16. an vero predicti visitabili subministrate: salvo iure conventionum antiquarum cum monasteriis, aliiive piis locis, aut Ecclesiis non Parochialibus initio, quod illæsum permaneat. In 2 iis vero locis, seu provinciis, ubi consuetudo est, ut nec visitalia, nec pecunia, nec quidquam aliud a Visitatoriis accipiantur, sed omnia gratis fiat; ibi id obseretur. Quod si quicquam, quod ab aliquid amplius in supradictis

Conc. Trid. cum Gall.

omnibus casibus accipere præsumperit; & si præter dupli restituionem, intra mensis facienda, alii etiam penitus juxta Constitutionem Concil. Generalis Lugdunensis, que incipit, (d) Exigit: necnon alii penitus in Syndicato Provinciali arbitrio Synodi, abde-

^d Sexi de-
cret. i. lib.
tit. 20. c. 21.

DECLARATIONES.

1. *Propriam Diœcem.*) Hoc intelligitur habere locum etiam casu, quo Ecclesiæ sunt exemptæ, sed tunc per seipsum tantum, vel iis, quibus sibi videbatur, adjunctis, ex cap. 4. *Sej. 6.*

Fuit dubitatum, ac licet Episcopo in visitatione homines monere per edicta sub excommunicatione pena ad revelandam ea, quæ scirent contra Capitulares, & alios quæ correctione, & emendatione indigent. Fuit resolutum die ult. Martii 1585. non licete.

2. *Per suum generalem Vicarium, aut Visitatores.*) Comprehenduntur etiam exempli, qui visitandi essent ab Episcopis, ut postea ipsi legitime impediti visitari a Vicario, ut hic.

3. *Archidiaconi autem.*) Ordinarius vel debet dare beneficium Ecclesiasticum Archidiacono de coniunctu[m] jurisdictionem exercendi, vel permittere exercere jurisdictionem Archidiaconatus, sicut erat solitus. Cum autem Archidiacono provinciali fuerit de alio beneficio, contingit, quæ Archidiaconatum ipsius Archidiaconi esse in perpetuum postea sublatu[m] esse intelligitur. Interim vero dum Archidiaconus jurisdictionem exercet, si ipse, vel eius

T 3 mi.

ministi quicquam iuste, vel perpetrat
egit, Ordinatus in eos animadverte
debet.

4. *Visitationem.*) Congregatio censuit, Archidiaconom, dummodo visitet, pet
cepere fructus Archidiaconus, cum sit
abens pro servitu Ecclesie & ex praefi
pto Pope.

5. *Ajuncto Notario.*) Verba hac, qui
bus dicitur, quod Archidiaci, Subdia
coni & aliis inferioribus, in sua visitatione
debent afflumere Notarium de Episcopi
confessu, locum non habent in Abbatie
seculari.

6. *Per scriptos tantum.*) Si iurisdictio
istorum inferiorum verteretur solum in vi
sitionis rationibus & computis Ecclesie
sum, per substitutos possent implete suum
motus.

7. *Visitatores etiam.*) Hoc decretum,
quo subjetur Visitatores ad Capitulo depu
tatos, eis approbando ab ordinario, ven
dicas libi locum, etiam ubi soli Capitulo
ab ipso Episcopo competit facultas visitan
ti, prout declaravit Congregatio Con
cordia 8. Octobris 1587.

8. *Sed non idem Episcopus.*) Licet Ep
iscopos possit iterum visitare Ecclesias visi
taras ab inferioribus, ut hic, non potest
iterum punire penitus ab eis, nec
ab eis absolutor cogere ad innocentiam
suum demonsthandum.

Congregatio censuit, licuisse Archiepi
scopo Tranenii in actu visitacionis Ecclesie
fandi Jacobi Ecclesie exempla, exquirere
ab illius Ecclesie clericis titulos beneficio
rum & dimissiorum, quarum virtute suerint
ordinari, nisi alter idem Archiepiscopus
exquirere & videtur, posse idem compelli
lere ab exhibendis hujusmodi dimissiori
& titulos.

Pensoarii non tenetur contribuere pro
mercede concionatoris, praesertim ubi est
confunduo, quod populus talem impensis
facere solet.

Pensoarii nulla ex parte contribuere
debet pro mercede, que predicatoribus
solvit.

Decretum Clementis II. de sept. de
hora predicandi, quod regulares possint
predicare populo verbum Dei, hora illa
dumtaxat excepta, in qua locorum Praefati
voluerint, vel coram se facere solemniter
predicare, S. D. N. respondit non esse
in uero.

An vigore hujus cap. tenetur Ordina
tus prohibere regularibus, ne in Ecclesias
suum Ordinum prae dicent, causam alle
m uero.

gare aut iudicante, & que legitima censa
tur Congregatio censuit non teneti.

9. *Bonitatem tueri, pratos corrige.*)
Episcopus visitando potest aliquod crimen
corrigeri & punire, & non solum monere
& reprehendere.

10. *Quam celerrime.*) Nullum certum
tempus ab Episcopo observandum ad vi
sitationem est praescriptum, sed relatum est
arbitrio Episcopi, quod debet esse moderu
rum & discretu.

Duo igit Episcopus visitat, debet conti
nenter visitationem prosequi, neque ad ex
traneos actus divertere, sed quamquimum
legitimo impedimento cessante, ut perf
iciatur, incumbet.

11. *Interimque caueant.*) Per Decretum
hoc & interinquo, quo prohibetur Episcopis,
ne prater visitula quicquam acci
piant procurations causa pro visitatione,
etiam testamenterum ad pios usos, aut alio
quovis nomine, non censetur sublatum
Cathedralium, quod singulis annis exigi
solet ab Ordinario, tam in visitatione,
quam extra. Ita censuit Congregatio Con
cordia 8. Octobris 1587. Melius tamen fac
tent, si Cathedralicum extra visitationem
exigent.

12. *Neve ipsa aut quicquam suorum.*)
Non potest quicquam ab eis, qui villan
tia, pro decreto & ordinationibus specia
tibus ad visitationem, vel etiam pro scri
ptura labore, percipere Episcopus, vel
ei adjungi.

13. *Quicquam procurations causa.*) Ep
iscopos se ipsa non visitans, nihil procur
ationis causa exigere potest.

Episcopus sibi petenti declarati, quem or
dinem debeat habere Episcopus cum suo
Capitulo, an cum Notario vel sine, vel
cum iuramento, ne derit occasio litibus &
suntibus a Congregatio respondit fer
vendum esse cum ordinem, quem continuit
decreto Concilii Sess. 6. c. 4. & Sess. 21. c. 5.
Si modo capitulum sit exemptum ab Ord
inario, quod si illud subiectum sit, nunc
fervendum ordinem possum praelece
re de Notario & dispositionibus, & de
actis expresse dispositum est.

An Episcopus constitui posse suum Ar
chidiaconom ad visitationem expediri,
& praescribere comitatum & equitatum, ne
oneat sit Ecclesie, quas visitaverit & Ca
gregatio respondit posse.

Hoc caput, dum de subministrandis vi
sualibus disponit, non habere locum in
visitatione Cathedralis Ecclesie, censuit
Congregatio.

Con-

Congregatio censuit, munera nulla pos
se accipere, sed visitula tantum, vel co
rum loco procuratorum, si visitula ita le
geratur. Congregatio censuit, nullum cer
tum tempus a Concilio suffit prescriptum,
intra quod tenetur Episcopus suam visita
tionem concludere, sed relatum eius arbit
rio, quod tamen debet esse moderatum &
discretum.

14. *Prater id, quod ex relatis suis jure de
betur.*) Episcopus potest ex confundente
exigere, veluti irrogatim, ex relatis suis
ratione visitationis testamentorum: fucus
vero, si in testamentis nullum effet reli
gium plium.

15. *Exceptis tantum visualibus.*) Hoc
debetur ab his, qui consueverunt procurata
re praeflate, & quandoque contingit a
Community locorum.

Extant confundentes, ut Episcopo Dio
cesis visitanti a Iacis visitula ministeriat,
etiam Vicario visitanti, ab Ecclesiastis Re
ctoribus confundendo attendenda sit.

16. *Visualia submissiores.*) Si ex con
suetudine populus submissit visitula Epis
copi visitant, potest servare consuetudinem
Ecclesie utili: laudabile tamen est,
ut Episcopus illum minus graver. Si vero
populus submissit ante Concilium fin
gulis trienniis, Episcopus non deberet exiger,
si singulis annis visitaverit, nisi pro tem
po, quo ante prasublat populus, quod si ipse
reputaret, cogendum non est.

Episcopus exiens per villas & oppida, ut
Sacramenta Confirmationis tantum confe
rent, a nomine est procurandis, & ipsi Epis
copo Christianis tantum conferendi cauda
lova seu Diocesis accedit, laici vel Ecclesie
Rectoris ad illas impensis non te
nentur.

17. *Sed Episcopi ipsi hoc faciant.*) Capitu
lum quoddam praeferunt, quod Episcopis
fines adiungit non posset visitare corpus Ecclesie
Cathedralis, Sacramentum, reliquias,
vestes, vasa, ornamenta, ceteraque ad cul
tum divinum destinata: nec capellas, capel
lanias, dotaciones, anniversariorum institu
tiones & memoriarum defunctorum, aliaque pri
opera, nec res a bona dicta fabricae, aut
Ecclesie: Congregatio tamen censuit, posse
sine adjunctione: de quibus see. 25. c. 6. de Ref.

18. *Ei fabricare redditis.*) In fabri
cis, que non sunt de jure patratis, a fortio
ni decretum hoc habet locum: nam eorum
reditus arbitrio Episcopi in illas Ecclesias
sunt exponenti.

19. *Prout sibi magis expedire visum fuerit.*)
Cum ex hoc Decreto redditus fabricantur,

que sunt de jure patratis, expendi de
bet, prout Episcopi magis expedire vide
bitur, a fortiori hoc habet locum etiam in
fabricis, que non sunt de jure patratis.

Congregatio Concilii censuit, obrin
tum legitime praebandit & Parochialibus 23. April.
ante Concilium, postea post Concilium utram
que beneficium restituere, dummodo in Pa
rochiali residet.

Gregor. X. in generali Concil. Lugdunensi
in 6. Decretal. tit. De censibus
& exactiōibus.

C A P U T II.

Exigit perverorum audacia, ut non si Ibid. c. 1.
mas sola delictorum prohibitione con
temni, sed etiam personam delinquentibus
imponamus. Constitutione in qua felicis
recordationis Innocentii Papae IV. prae
dictoris nostri, editam super nos recipien
dis in pecunia procurationibus, ac hanc
receptione ministrum visitantibus, eorum
quoniam familiaribus interdicta, quam multo
remur ferri temeritas praeferre, volentes
inviolabilitate observari, eam decernimus
ponere adiunctione juvantur: Statuentes
ut universi & singuli, qui ob procuratio
nem libi ratione visitationis debitam ex
erce pecuniam, vel etiam a volente reci
pere, vel alias constitutionem ipsam officio
non impendo procurationem in visitatio
nibus, aut aliquid aliquid procurations occa
sione, violare praeferimus, duplum epus
quod recuperet Ecclesia, a qua id rece
pium fuerit, intra mensum redde reten
tient. Alioquin ex tuu Patriarche, Archie
piscopi, Episcopi, duplum ipsum ultra
prædictum tempus restituere differentes,
ingressum libi Ecclesie sentiant interdictum.
Inferiori vero beneficio moverit se fat
dens, quoniam de duplo hujusmodi
graviasi Ecclesia plenaria satisfactionem
impendat, nulla etiam in hoc dantum
renuntiare, liberalitate, seu gratia va
lentia.

R E M I S S I O N E S.

a. Vide novissime P. Valer. Reginald. in
praxi fori panis. lib. 20. num. 69. ver.
Quatuor, late P. Azot. inst. Moral. p. 2.
lib. 5. cap. 40. a Principio.

b. Patriarcha.) Plura de Illustrissimis
Patriarchis Ecclesie, & de eorum numer
o, preeminentia, Origine, & dignitate

T 4 CON-

congerunt Covarr. lib. 4. *Par. cap. 1.* num. 13. veri. *Secunda annua Siles.* Alcamian. traxi. de Pifat. super hunc test. verbo. *Patriarchi.* *Monachus.* num. 2. Albert. *Tract. de corp.* & *perfected Clerics.* lib. 1. no. 13. num. 4. Calthan. in Catalog. p. 4 confit. 9. Pelan. 2. de plenior Ecclies. p. 17. Petri. Rebudi. in Concord. sis. de Collat. 5. quis nubo in gloss. verbo. *Patriarchales.* *Fidei de Pifat.* lib. 1. cap. 24. num. 8. Rophin. de Re. Patrias. lib. 2. Radb. cap. 5. pp. 3. Schol. de Beneficiis. part. 1. quæst. 2. num. 25. Ille. *Quæst. pars. 1. histori. Pontificis lib. 2. cap. 15. pp. col. 1.* Petri. Gregor. *Syntagma.* lib. 15. pp. 10. Lauth. Petri. Alphonso. de Vafconello. in *Harmonia Rubricarum ad Rubra.* de autoritate Cœf. nisi palli, num. 10. in fine. Leli. Zech. of Repub. Ecclesiæ. sis. in *Ubi sunt Patriarchi.* Sigilm. de Appellata. quæst. 8. num. 99. P. Henrictus. in somma parte. 2. lib. 10. cap. 29. novifex. Fr. Paulin. Beri. Lucens. in *præx. crimin.* *Regulari.* tis. 4. cap. 2. num. 7.

⁷ Patriarches dicit quatuor Patres Patrum, seu principes Episcoporum, probat cap. Cle-
ster, vers. Patriarche 22. dist. Vide Polydor.
Virgil. de Invent. rerum, lib. 4o cap. 12.
Iust. dist. de statu Reverendiss. Patriarcha-
num, num. 2. Petri Greg. Syntagma, lib. 15.
2. num. 11. & Petri Benefic. op. 10. num. 4o P.
Henriquez de cap. 29. §. 1. & 2. Gonzal. ad
Cancel. class. 41. num. 1.

** Et Episcopi, &c.* Vide sext. in cap. Episcopi de officiis ordin. in 6. Summas. Atin. verb. *Vistare*, Mathaeum Soarez in sua præf. de vistator. cap. 1. lib. 2. tit. part. 1. Balthas. Altamiran. de vistitatione, ubi latissime Thom. Valasc. allegatio- ne 70. ex num. 3. Card. Tufic. lit. V. in concl. 218.

Metropolitani vero, &c.) An Archiepiscopus possit visitare provinciam? Affirmat Cabed, p. 1. decis. 78. n. 2.

* Archidiaconi autem, decani & alii inferiori, &c.) Vide P. AZOT. d. cap. 40. qu. 7. Flores Vari. lib. 3. q. 24. n. 23. † Vide Aloys. Ricci, in decisi. 581. num. 3. & in prax. var. resol. cap. 301.

Assumpto Notario.) Sacra Cardinale Congregatio ita iurata est: Pote Episcopus in visitatione uti quavis persona, pro eis de jure communii potest uti in actione judicialibus; & iterum Episcopus non potest arctari in visitatione, ut defterat Notarium Capituli, cum potestas visitationis ad eos Episcopo est concessa, ut sibi nihil in ea vendicare Capitulum possit; & deinde potest Episcopus secum ferre vel Se-

etarium suum, vel alium Notarium, præ-
sibi videbitor necessario convenire. Re-
petit idem verbi Zerol, in *praxi Ep/so*,
2, *verbis*, *Nisiatis*, §. 10.

Vistitores etiam a Capitulo vistitani.)
Capitulum superfite adhuc Prospicere ex
accepitione, vel privilegio vistitandi ju-
beat? Affirmat P. Azor, d. c. 40, q. 8.
Confundit enim etiam immoratur.) Vi-
omnino Rotam noviss. decr. 744 in t. p.
verborum.

³ Interimque caveant, &c.) Vide Na-
rr. cons. 1. de Censibus. Z.rol. p. 1. verbis
statu. §. 5. in fine, vers. Præterea. Ste-
fan. Gratian. discept. forens. cap. 37. num. 36.
m. seqq.

¶ eleganter Zerol. d. verbo, *Plata*, Paragrapho sexto, ubi dubio s. dict, non appellazione expensarum victualium comprehendunt illa, quae consistunt in ea, non autem illa, quae concernunt aliam necessariam perfunzione, puta si vellet silvestris sumere medicinam, vel aliquam etiam. Et dubio 2, quod Visitatori id, non per victum sibi nec essentia contingit, non potest in pecunia taxare. Et dubio 3, quod subliri non tenentur ministra equitatu[m] Visitatori. Et dubio 4, quod cretarius, vel Scriba non potest aliqui sapere pro suis laboribus scribendo & inscribendo, vel dando concionis ius

inueniendo, vel quando copiam ipsius
affirantur. Et **dabio** s. quod quando Episcopus
visitat per alium, teneatur vestitus
omnia ipsi visitatoribus ac iphi Episcopo,
si visitaret. Et **dabio** d. quod si Episcopus
una die duas Parochias visitavent,
an tantum procurationem habet. Et
in b. 7, quod Episcoporum, vel aliis Visitato-
ri non potest accipere procurationem ab
spiritibus & aliis locis leprosorum, dor-
orum Di, pauperum, & infirmorum,
ad Eccllesia paupere, quia debet gaudi-
tari, & super hoc editare fusile a laici
ordinarium Congregat, sequentem decisi-
onem refect Zerol, ubi supra. Quod si be-
neficia omnia eximantur ab onere pro-
curacionis, Domini dicuntur, quicunque
beneficia etiam temuia pro rata ad pro-
curacionem teneri.

In illa vero causa, seu **provincie**, **Ordo**
de Statuta Granata, discep. forens. cap.
num. 19.

Et praeter dupli restitucionem, **Ordo**
Concil. Brachar. 4. art. 2. de Ff. 1. cap.
28. P. Azor. infinit. Moral. part. 2. cap.
exp. 42. col. 560. vide ad hoc Navarr.
1. 11. de conf. 11.

Sessio XXIV. Cap. IV. de Reformatione. 297

Multetur.) Vide Spin. in *Speculo testament.* gl. ff. 4. principali n. 91.
+ Sed E. iſcopi ipsi hoc faciant: .) Vide Cavalcan. dec. 12. num. 30. p. 3. Tobiam Nonium conf. 61.

C A P U T IV.

*Predicationis munus frequenter obser-
andum : a parochianis Ecclesie Pa-
rochialis adeunda est ad audiendu-
m verbum Dei : nullus con-
tradicente Episcopo predicare pre-
sumat in Ecclesiis etiam regula-
rium, &c.*

uerum Ordinum, 13. coadiutare Episcopo, 14. prædicare præfatum. Idem etiam salem Dominicis, aliis festis diebus pueros in sanguine Parochiis fidei rudimenta, & obtemperant erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabat, do- curabant, & si opus sit, etiam censuras Ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegiis, & confutacionibus. In reliquis, ea, qua de dedicationis munere sub eodem Pauli III. decreto fuerant, suum robur incant.

ECLARATIONS.

Council. I. **P**redicationis munus, (a) quod Episcoporum praecipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fiduciam falem exerceri, Canones alias super hoc editos, sub fel. rec. (b) Paulus III. aprius praesentium temporum usi accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua 2. ipsi per se, aut, si legi timi impediti fuerint, 3. per eos, quos ad predicationis munus assument; in aliis autem Ecclesiis, 4. per Parochos, five, iis impediunt, per alios 5. ab Episcopo & impensis eorum, qui eas deinceps vel renentur, vel solent, departandos in civitate; aut in quacumque parte diocesis; censebant expedite, & saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festi; tempore autem Jejuniorum 7. Quadragesima, & Adventus Domini, quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, 8. sacras scripturas, divinamque legem annunciant, & alias, quotiescumque id opportane fieri posse judicaverint. 9. Monentque Episcopos populum diligenter, & tenet unquamque tibi Parochia sua interesse, ubi commode id fieri potest, (c) ad audiendum verbum Dei. 10. et Nullus autem secularis, five 11. regularis, 12. etiam in Ecclesiis.

mina-

minationem ipsi populo relinquere, ita ut si Episcopos Prædicatores eligat, populum ad Eleemosynas Prædicatores ergo das non compellat: verum si populum prædictum facultate eligendi prædicatores uti permisit, runc populum ad solitas Eleemosynas praestandas Episcopus cogere poterit.

Dilectio. Congregatio Concilii censuit, in aliis Ecclesiis quam Cathedralibus non esse sublatam confutitudinem immemorabilis praestandi, vel nominandi pro eis Prædicatorem Episcopo.

2. **Ipsi per se.**) Episcopos qui legitime impeditus, hoc officium prædicandi per seipsum non præstat, per alium impensis suis præstare debet, nisi ex confuetudine hoc ad alium spectaret.

Diakonus. Non debet prohiberi exercere onus prædicandi, nisi ob iustam aliquam cauam.

3. **Per eos, qui ad predicationis munus asseruntur.**) His verbis liquet, quod iuri eligendi Prædicatores spectat ad Episcopum, & non ad alium quemquam.

Pius V. decreverat in Cathedrali solum Episcopum teneri ad praefatum stipendium Prædicatori, non obstante quacunque confuetudine, etiam immemorabili. Gregorius XIII. dixit deinceps ratione non habendum esse confuetudinis immemorabili, & Episcopum hac ratione posse cogere.

In optime tamen Episcopi erit Prædicatorem in his Cathedrali depudare, etiam si alias pertinet ad populum ex immemorabili confuetudine. At tunc non poterit Episcopus compellere populum ad solitas eleemosynas & impensas Prædicatores praestandi. Secus si Episcopus sinegerit, ut populus nominaret, & solitus esset eleemosynas præstare. Non potest Episcopus denegare licentiam prædicandi in Parochiali, eo quod prædicatur in Cathedrali, sed permittere, juxta formam hujus Decreti & cap. 3. *sift. 5.*

4. **Per Parochos.**) Onus eligendi Prædicatores incumbit Episcopo vel Parochio, & si Curiosus animarum per se volunt manus Prædicatores obire, non debent prohibiri.

5. **Ab Episcopo.**) Ubi vigeret confuetudo, quod populus solvit Concionatores, ea est servanda, nisi forsan facultas nominandi prædicatores universitatis ab immemorabili tempore Episcopo competenter, & Episcopus talen nominationem sibi videret.

Merces. quia Prædicatores tribui so-

let, nulla ex parte a pensionariis est exigenda, atque co minus, si populus hos impetus facere solebat.

Si ex publico civitatis etatario concionatores solent eleemosynas dari, ea confuetudo levanda est.

6. **Præstare vel tenetur, vel solens.**) Etiam pro Ecclesiis Cathedralibus.

7. **Quadragehma.**) Redarguit Sedes Apostolica Episcopum, qui tempore quadragesima ad aliam Ecclesiam Cathedram sibi unitam, Concionatores non delinqueret.

Per hoc Decretum relinquitur arbitrio Episcoporum, an tempore Quadragesima, & Adventus quotidie vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus prædictetur, cum hodie Adventus non dicatur proprie tempus jejuni.

8. **Sacrae tristitia, & divinam legem annuntiantur.**) Non est ponendum punctum communis post verbis *Jejuniorum*, quasi facta Scriptura annuntiata sit in omnibus vigiliis, per annum, & quatuor anni statim temporibus, sed referunt duxtata ad Quadragesiman & Adventum.

9. **Monas Episcopos.**) Ordinarius non potest per hoc Concilium multas & penas, etiam in causa notabilis negligenter aut contumacia cogere populum ad audiendum missam, & faciam conciones in Ecclesia Parochiali, nec putatos ad discordum Doctrinam Christianam, etiam si hoc fieri voluerit in oppidis, villis, aut aliis locis extra Civitatem.

10. **Nullus autem secularis.**) Vigore Bulle fel. rec. Pii V. de professione fidei facienda, regulares Concionatores non tenentur sacre professione fidei, antequam prædiandi manus afflantur: potest tamen Ordinarius, quo tempore sole prædicandi licentiam ex Decreto Concilii Tridentini hoc sibi conferre Regularibus, ab eisdem exigere hanc fidei professionem, si ita videbitur sibi expedire.

11. **Sive regularis.**) Munus prædicacionis per Episcopum committi potest etiam clero, qui non sit in series Ordinibus constitutus, non enim alicuius Ordinis facti videtur actus esse. Fuit tamen dictum, quod fecit de laico.

12. **Etiam in Ecclesiis suorum ordinum.**) Habet etiam locum in exemplis Ecclesiis, habentibus proprium Statutum, in quibus, qui obirent vult licentiam prædicandi ab Episcopo, a Prelato eidem ostendebat.

13. **Contradiccio Episcopo.**) Per hec verba,

ba, quibus caverit, ut nullus predictor contradicendi Episcopo, Sedes Apostolica nemini prædicandi licentiam concedere solet, nisi de confessu Episcopi.

14. **Predicare presumat.**) Immo ab Episcopo benedictionem pretere tenetur ex Decreto Concilii, *Sess. 5. cap. 2.* quo tempore poterit Episcopus proficiens fidei exerceat ab eo.

Non potest Episcopus Ordinarius ad litum, & sine causa rationabili suspendere a predicatione.

**Concilium Lateranense sub Innocencio III.
Can. 10.**

Cum lape contingat, quod Episcopi, propter occupationes multiplices, vel inveteratudes corporales aut hostiles incursions, seu occasiones alias (ne dicamus defectum scientie) quod in eis est reprehendendum omnino, nec de cetero tolerandum) per seipso non sufficunt ministrare populo verbum Dei, maxime per amplias diaeceses & diffusas: generali constitutione fanicimus, ut Episcopi viros idoneos ad sanctae predicationis officium salubriter exercendum alumnant, potentes in opere & sermoni, qui plebes sibi commissas vice ipsorum, cum per se idem nequerint, sollicitie visitantes, eas verbo adiungant & exemplo, quibus ipsi cum indiguerint, necessaria ministrant; ne pro necessariorium defectu compellantur desistere ab inceptione. Unde precipimus, tam in Cathedralibus, quam in aliis convenientibus Ecclesiis, viros idoneos ordinari, quos Episcopi possint Coadjutores & cooperatores habent, non solum in predicationis officio, verum etiam in audiendum confessionalibus, & penitentiis injungendis, & ceteris, quae ad salutem perirent animarum. Si quis autem hoc neglexerit adimplere, districte subjecatur ultio.

REMISSIONES.

1. Vide late Zerol, in praxi Episcop. part. 1. verbo, *Predicatio*, pag. 287. P. Henric. in summ. p. 1. lib. 7. cap. 28. §. 8. novissime P. Valer. Reginald. in praxi sive penit. lib. 26. n. 69. verf. Tertium est, & lib. 18. n. 118. cum seqq.

2. **Impensis vorum.**) Sacra Cardinalium Congregatio ita censuit: Munus eligendi Prædicatores ad Episcopum spectat, nisi in contrarium sit confutado ab immemorabili tempore. Et iterum: Episcopus de-

bet sumptibus propriis conducere in Ecclesia Cathedrali Prædicatores, non obstatibus quibuscumque confutandis dubium etiam immemorabilem, & dum eis dubium, quorum sumptu sit conducendum concionatorum interdum proprio sumptu conduceret illum. Iustum verbi regit Zerol. in praxi Episcop. part. 1. *Verbo, Predicatio*.

3. **Saltem omnibus Dominicus, & solemnibus diebus festis.**) Vide Bobadil, in sua Pausi. l. 2. cap. 18. num. 194. lib. 1. ubi relolvit, quod Correctores civitatum pollunt facere etiam remicente Vicario generali, ut saltem omnibus diebus dominicis, & solemnibus festis, populo predicetur, de quo etiam late Fr. Emmanuel. Regul. tom. 2. q. 62. art. 9.

4. **Teneri unumquemque Parochia sua interserfe.**) Vide P. Soar. de Relig. tom. 2. l. 2. cap. 26. num. 5. P. Azor. in *Instit. Moral.* p. 1. 7. cap. 3. quæst. 7. & l. 12. cap. 2. quæst. 1. verf. Deinde, Zerol. d. verbo *Predicatio*. S. 4. & p. 2. verbo, *Parochie*, pag. 82. ubi dicit factrum Cardinalium Congregationem disposituisse, non posse Ordinarium mulctari, & penitentias cogere ire ad audiendum sacram conationem, & Misam in Ecclesia Parochiali. * Vide etiam Guttier. lib. 1. can. quest. 6. 30. num. 7. & 14. & 15.

5. **Nullus autem secularis, fuit Regularis etiam in Ecclesiis suorum Ordinum contradicente Episcopo predicare presumat.**) Vide P. Henric. lib. 2. cap. 18. §. 8. Zerol. d. verbo *Predicatio*, S. 3. Fr. Emmanuel. quæst. Regul. tom. 3. quest. 23. art. 5. & Ric. in praxi usq. refol. cap. 190.

6. **Tidem etiam, &c.**) Vide etiam Bejam respons. casum Conf. part. 3. caſe 27. verſ. Tandem, ubi etiam relolvit, nequamquam esse absolvendum eum, qui vel ob neglegit, vel per verescundam Pace noſter, Ave Maria, Credo, & decem precepta adducere non curat: potquam tamen sic ignorans pro viribus elaborat, ut haec memorie tradat, & nec verbū unum respondeat, dummodo tamen credat singulos articulos, quando sibi proponantur a multis Ecclesiis, & sciat de illis, ac de præceptis Decalogi respondere, quando interrogatur: & deprecetur Deus intentus falem virtutis ad ea, quae in oratione Pace noſter continetur, absoltione Pace noſter confundit.

7. **Impensis vorum.**) Sacra Cardinalium Congregatio ita censuit: Munus eligendi Prædicatores ad Episcopum spectat, nisi in contrarium sit confutado ab immemorabili tempore. Et iterum: Episcopus debet sumptibus propriis conducere in Ecclesia Cathedrali Prædicatores, non obstatibus quibuscumque confutandis dubium etiam immemorabilem, & dum eis dubium, quorum sumptu sit conducendum concionatorum interdum proprio sumptu conduceret illum. Iustum verbi regit Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo, *Doctrina Christiana*. S. 2. ubi §. 3. dicit factrum Cardinalium Congregationem confusisse in hac verba: Ordinarii